

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1537

av Elisabeth Svantesson (M)

Ett långt och hållbart arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ för att tillsammans med arbetsmarknadens parter upprätta en nationell strategi för ett långt och hållbart arbetsliv.

Motivering

I takt med att medellivslängden ökar och försörjningskvoten förändras är en av våra stora framtidsutmaningar att öka antalet arbetade timmar i ekonomin. Detta ska bland annat uppnås genom att fler jobbar längre. Enligt Pensionsåldersutredningen innebär realistiska antaganden om fortsatt standardutveckling inom välfärdstjänsterna, i kombination med att den stora gruppen 40-talister närmar sig den ålder då behov av vård och omsorg ökar, ett finansieringsgap på 150 miljarder inom världstjänsterna. Vi måste därför – på olika sätt – möjliggöra ett längre arbetsliv för att kunna finansiera våra välfärdsambitioner.

Dubbelt så många över 65 år jobbar i dag som 2006. Det är inte en slump utan bl.a. ett resultat av att den tidigare regeringen genomfört reformer som gjort det mer lönsamt att arbeta och sänkt kostnaderna för att anställa äldre. Vi behöver fortsätta den här inslagna vägen så att vi kan klara våra gemensamma åtaganden framöver. Det handlar bland annat om ökade drivkrafter att arbeta och förbättrad arbetsmiljö så att fler orkar jobba hela yrkeslivet, men det handlar också om samhällets normer och attityder till erfaren arbetskraft.

Nära två av tre väljer fortfarande att ta ut sin pension vid den tidigare allmänna pensionsåldern 65 år, trots att det inte längre finns någon formell pensionsålder och att rätten att kvarstå i anställning har höjts från 65 till 67 år. Många äldre väljer också att lämna arbetskraften i förtid med avtalspension. En del tvingas idag också att sluta sitt jobb i förtid på grund av ohälsa. Av kvinnorna är det hela 40 procent som inte orkar att jobba fram till 65 år utan får sjukersättning tidigare. Bland män är motsvarande siffra 30 procent.

Vi kan här urskilja minst två parallella utmaningar. En är att det idag finns många som inget hellre vill än att stanna kvar längre på arbetsmarknaden men som tvingas lämna den vid 67 för att det finns regler och avtal som hindrar dem från att fortsätta. En annan, svårare utmaning, är att många idag inte känner att de riktigt orkar jobba till 65. Hur länge man förmår och klarar att jobba är väldigt individuellt. Här har arbetsgivarna ett stort ansvar att se till att skapa hållbara arbetsmiljöer som främjar ett längre arbetsliv.

Ett hållbart arbetsliv är en viktig del av arbetslinjen. Att många kvinnor lämnar arbetslivet tidigare än män på grund av ohälsa är oacceptabelt och påverkar deras framtida ekonomi i hög utsträckning. Därför gav den förra regeringen ett uppdrag till Arbetsmiljöverket att förebygga just att kvinnor slås ut i förtid från arbetslivet. Lösningen får inte vara att arbetsgivarna ställer sig vid sidan av och frånsäger sig ansvar. Parterna har en viktig roll i detta.

Regeringen bör ta initiativet för att tillsammans med arbetsmarknadens parter upprätta en nationell strategi för ett långt och hållbart arbetsliv.

Elisabeth Svantesson (M)